

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI- SUUNNITELMA 2024- 2026

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	2
2 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TILA SUOMESSA	4
3 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TILA PYHÄJOELLA	5
4 VARHAISKASVATUS, ESIOPETUS JA PERUSOPETUS	6
4.1 Varhaiskasvatus	6
4.2 Esiopetus.....	7
4.3 Perusopetus	8
4.3.1 Oppilaan ohjaus	9
4.3.2 Opiskelun, oppimisen ja koulunkäynnin tuki.....	10
4.4 Lukio-opetus	10
4.5 Lapsille ja nuorille suunnatut ennaltaehkäisevät perustason palvelut	11
4.5.1 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	12
4.5.2 Opiskeluhuolto	12
5 NUORISOTYÖ.....	13
5.1. Liikuntapalvelut	14
5.2. Kirjastopalvelut	15
5.3. Kulttuuripalvelut	17
5.4. Työllisyyspalvelut	18
5.5. Vapaa sivistystyö.....	18
5.7. Yhdistykset ja järjestöt.....	20
6 HYVINVOINTISUUNNITELMAN 2023 – 2026 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	21
7 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN SEURANTA JA ARVIOINTI.....	21
9 HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ TUKEVAT SUUNNITELMAT	22
LÄHTEET	23

1 JOHDANTO

Kunnan tehtävänä on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen erilaisten palvelujen, osallisuuden ja viestinnän kautta. Kuntalaisten hyvinvointia, toteutettuja toimenpiteitä tulee seurata ja arvioida säännöllisesti vuosittain. Kerran valtuustokaudessa tulee laatia laaja hyvinvointikertomus (Sote järjestämislaki 6§). Laaja hyvinvointikertomus sisältää eri ikäryhmien hyvinvointiin liittyviä katsauksia, tilastoja ja suunnitelman valtuustokauden toimenpiteitä ja tavoitteista. Tämän lisäksi jokaisella kunnalla on velvollisuus laatia erikseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka tulee päivittää neljän vuoden välein. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkoitus on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa ja hyvinvointialueella. Lastensuojelun järjestämisvastuu kuuluu hyvinvointialueelle, joten tiivis yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää.

Pyhäjoen kunnassa hyvinvointityötä johtaa kunnanhallitus, operatiivisesta työstä vastaa sivistysjohtaja ja liikunnanohjaaja, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laatimisesta vastaa nuoriso-ohjaaja yhteistyössä muiden kunnan ja sidosryhmien toimijoiden kanssa. Koulujen oppilaita ja nuorisovaltuuston jäseniä osallistetaan suunnitelman tekemisessä.

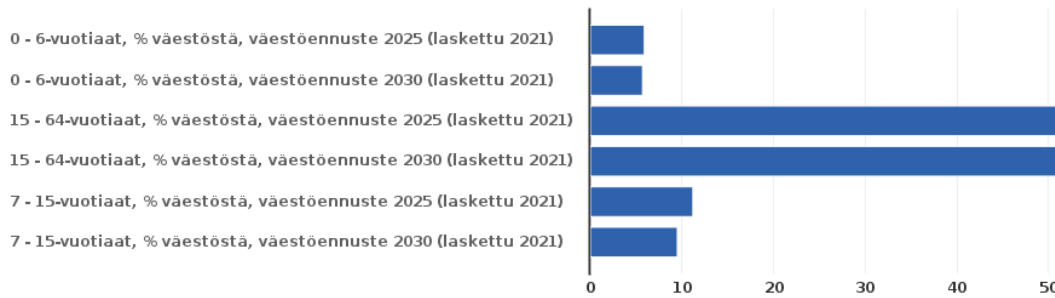
Pyhäjoen kunnan väestöstä (2983 henkilöä) alle 29- vuotiaita on 851 henkilöä, eli 28,7 % . Pyhäjoen kunnan strategiassa lapset ja nuoret ovat tärkeässä roolissa. Kunnan strategian mukaan panostetaan koulutukseen, sekä perusopetukseen että lukiokoulutukseen sekä laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Uusi Saaren koulu (0- 9 lk) on valmistunut vuonna 2022. Varhaiskasvatus on maksutonta ja kunta maksaa myös korotettua kotihoidon tuen kuntalisää lapsiperheille. Vapaa-ajan liikunta- ja muut harrastusmahdollisuudet ovat laajat ja mahdollistavat monipuolisesti lasten ja nuorten aktiivisuutta edistävää hyvän elämän toteutumista Pyhäjoella.

Alle 15- vuotiaiden osuus väestöstä

Tunnuslukuja väestöstä muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi

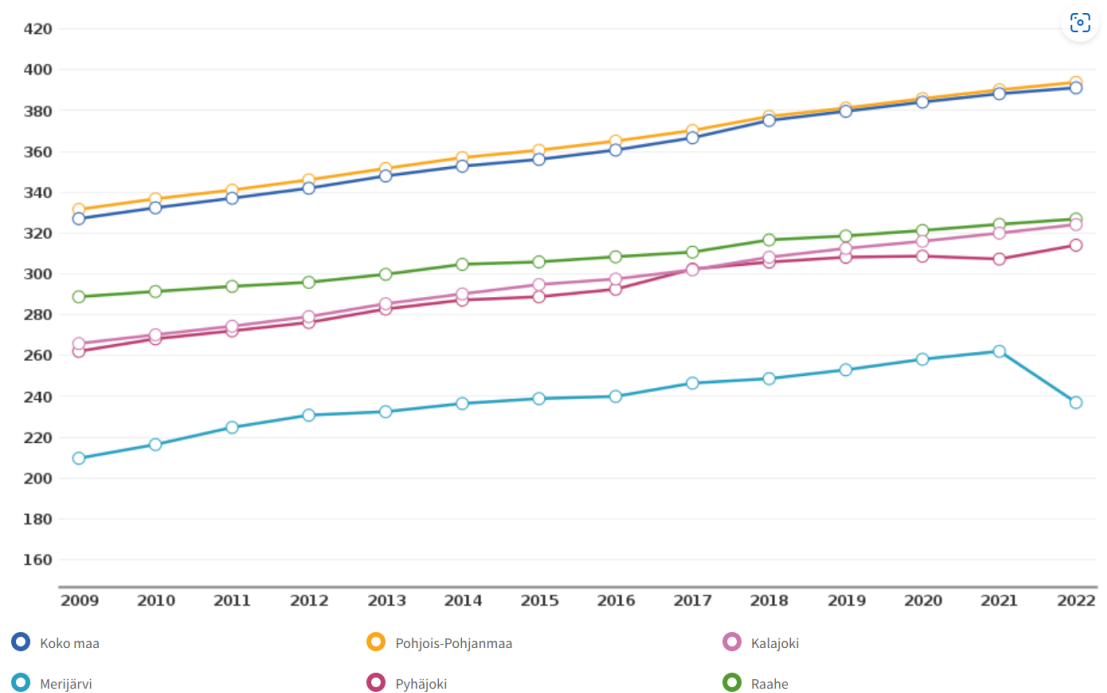
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pyhäjoki																
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	18,1	18,1	18,3	18,1	18,2	18,4	18,6	17,9	17,9	17,9	17,6	17,6	17,4	17,3	16,7	16,2

Väestöennuste % 0-6 v, 7-15 v ja 16-24 v / sotkanet

Koulutustasomittain

info ind. 180 Sukupuoli: Yhteensä

2 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TILA SUOMESSA

Kouluterveyskyselyyn 2023 tilastoraportti perustuu 246 747 lapsen ja nuoren vastauksiin. Tuloksia tarkastellaan suhteessa edelliseen tiedonkeruuvuoteen (2021), joka oli vielä koronapandemian aikaa.

THL:n tilastoraportin mukaan tytöistä yli kolmannes ja pojista joka viides kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Kouluterveyskyselyyn vastanneista lapsista ja nuorista suuri osa kuitenkin kertoi olevansa tyytyväinen elämäänsä. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaat olivat yleisemmin tyytyväisiä elämäänsä kuin perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaat sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Elämään tyytyväisten perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaiden sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden osuudet olivat pienentyneet hieman vuodesta 2021.

Terveydentilansa koki keskinkertaiseksi tai huonoksi noin kolmannes tytöistä perusopetuksen 8. ja 9. luokalla, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Pojilla vastaavat osuudet olivat 16–20 prosenttia. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan tytöistä 14 prosenttia ja pojista yhdeksän prosenttia koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Vuonna 2023 terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden osuudet olivat lähes ennallaan vuoteen 2021 verrattuna.

Koulunkäynnistä pitivät yleisimmin perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaat (pojat 70 % ja tytöt 76 %) sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat (pojat 83 % ja tytöt 73 %). Perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaista koulunkäynnistä piti noin puolet ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista noin kaksi kolmasosaa. Vuonna 2023 koulukäynnistä pitäneiden osuus oli pienentynyt vuodesta 2021 muilla paitsi ammattiin opiskelevilla.

THL:n tilastoraportin (2023) päälöydökset olivat:

- Terveydentilansa koki keskinkertaiseksi tai huonoksi perusopetuksen 8. ja 9. luokan sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten (AOL) opiskelijatyttöistä 31–40 prosenttia ja pojista 16–20 prosenttia.
- Suuri osa lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä.
- Kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta kertoi noin kolmannes tytöistä ja 7–8 prosenttia pojista perusopetuksen 8. ja 9. luokilla sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.
- Vähintään viikoittain tapahtuvaa kiusaamista oli kokenut viime vuosia suurempi osuus kaikilla kouluasteilla.
- Fyysisen uhan kokemukset olivat yleisimpiä 8. ja 9. luokan pojilla (21 %). 15

- Kokemukset yksinäisyydestä olivat lähes yhtä yleisiä kuin vuonna 2021. (THL, viitattu 27.10.2023). Lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn 2023 tilastoraportti löytyy kokonaisuudessaan [THL sivustolta](#)

3 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TILA PYHÄJOELLA

Pyhäjoella THL:n tilastoraportin mukaan 4. ja 5. luokkalaisista noin puolet vähemmän kokivat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun taas 8. ja 9. luokkalaisista vain muutama prosentti vähemmän koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Lukiossa prosentti oli noussut melkein 10 prosentilla.

Perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaiset kokevat olevansa tyytyväisiä elämäänsä. 8. ja 9. luokkalaisten sekä lukiolaisten tyytyväisyys elämäänsä oli noussut vuodesta 2021.

Koulunkäynnin innostus oli laskenut 4. ja 5. luokkalaisilla sekä lukion oppilailta ja noussut reilusti 8. ja 9. luokkalaisilla.

8. ja 9. luokkalaisten kohdalla ylipaino on laskenut 8 % vuodesta 2021. Nuorisotyöttömyys on Pyhäjoella nousussa alle 18-24 -vuotiaiden osalta.

Pyhäjoella oppilaat kokevat kyselyn perusteella olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä, vaikka luokkayhteisön tärkeäksi osaksi kuulumisen kokemus on pysynyt samana tai osittain laskenut.

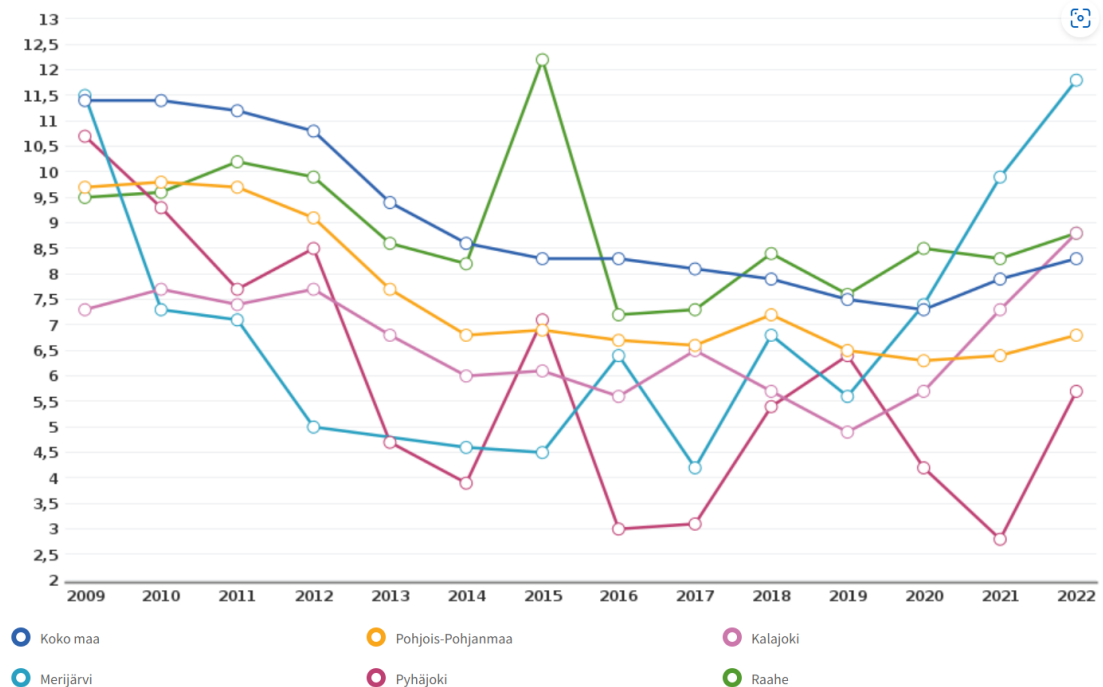
Vastausten perusteella perusopetuksen oppilaiden mielestä kouluruoka oli laadultaan ja maultaan vähän huonontunut, mutta lukiolaisten mielestä parantunut. Kaikkien kyselyyn osallistuneiden mielestä kouluruokailuun varattu riittävästi aikaa ja ajankohta oli parantunut. Nämä parannukset ovat mahdollistuneet uuden koulun ja sen tuomien tilojen myötä.

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä
Info 5387

Alue	Sukupuoli	2018	2019	2020	2021	2022
Pyhäjoki	yhteensä	16,7	19,2	26,7	11,7	22,2

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

info ind. 3219 Sukupuoli: Yhteensä

4 VARHAISKASVATUS, ESIOPETUS JA PERUSOPETUS

4.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on tärkeä vaihe niin lapsen kasvun, kehityksen kuin oppimisenkin polulla osana suomalaista koulutusjärjestelmää. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta varhaiskasvatuksen ollessa tukemassa heidän kasvatustehtävänsä. Pyhäjoella varhaiskasvatusta johtaa varhaiskasvatusjohtaja yhdessä apulaisjohtajien kanssa sivistystoimenjohtajan alaisuudessa. Pyhäjoella varhaiskasvatusta tuotetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäivähoitokodeissa sekä kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa. Lisäksi varhaiskasvatuspalvelut järjestää kesäisin leikkikenttä toimintaa ja organisoii yhdessä kolmannen sektorin kanssa lapsiparkkitoimintaa. Pyhäjoella on päätetty, että varhaiskasvatus on maksutonta. Lisäksi perheitä tuetaan kotihoidontuen kuntalisillä.

Varhaiskasvatusta ohjaa varhaiskasvatuslaki ja sen mukainen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta on laadittu kunnan oma

varhaiskasvatussuunnitelma. Jokaiselle lapselle laaditaan vuosittain yhdessä huoltajien kanssa lapsen oma vasu (lapsen varhaiskasvatussuunnitelma), jossa yhdessä perheen kanssa mietitään, miten lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista voidaan tukea parhaalla mahdollisella tavalla. Lapsella on oikeus myös tukeen silloin kun hän sitä tarvitsee (yleinen, tehostettu tai erityinen tuki). Pyhäjoella varhaiserityisopetus järjestetään inklusiivisesti osana varhaiskasvatustoimintaa. On tärkeää, että lapsi saa tuen siellä, missä hän on. Laadukas varhaiskasvatus on myös lapsen tuen näkökulmasta lähtökohtana. Tuki aloitetaan heti, kun tarve huomataan. Yhteistyö lapsen huoltajien kanssa tuen suunnittelussa ja arvioinnissa on tärkeää. Lasten, perheiden ja henkilöstön tukena työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka käy säännöllisesti jokaisessa lapsiryhmässä.

Pyhäjoella on laadittu myös varhaiskasvatuksen strategia.

4.2 Esiopetus

Esiopetus edistää ja tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista lapsen vahvuuksien kautta. Myönteiset oppimiskokemukset vahvistavat lapsen itsetuntoa. Tärkeää on, että lapsille tarjotaan esiopetuksessa tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja leikkiin. Esiopetuksessa noudatetaan Pyhäjoen kunnan esiopetussuunnitelmaa, joka perustuu valtakunnallisiin Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (Opetushallitus).

Esiopetukseen osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Esiopetuksessa huomioidaan myönteisellä tavalla lasten erilaiset taustat liittyen muun muassa kulttuuriin, uskontoon, katsomukseen ja kieleen. Esiopetusryhmissä kiinnitetään huomioita turvalliseen oppimisympäristöön, keskinäiseen kunnioitukseen ja huolenpitoon. Ryhmissä harjoitellaan yhdessä

osallistavia toimintatapoja, toisten huomioimista. Jokaisen lapsen osallisuuden kokemus on tärkeä arvo.

Pyhäjoella esiopetus toimii koulujen alaisuudessa. Esiopetusluokat sijaitsevat Yppärin koululla ja Saaren koulun alaisuudessa Parhalahdella.

4.3 Perusopetus

Perusopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet nousevat perustuslaista, perusopetuslaista ja -asetuksesta, valtioneuvoston asetuksista sekä opetussuunnitelman perusteista. Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon myös velvoitteet, jotka tulevat muusta lainsäädännöstä sekä kansainvälisistä sopimuksista, joihin Suomi on sitoutunut. Tämä asiakirja on laadittu opetussuunnitelmaperusteita noudattaen. Opetusta järjestävät koulut laativat opetussuunnitelmaan perustuvan perusopetusasetuksen 9 §:n mukaisen vuosittaisen suunnitelman. Opettajan tulee opetuksessaan noudattaa opetuksen järjestäjän vahvistamaa opetussuunnitelmaa.

Perusopetus luo perustan oppilaiden yleissivistykselle. Se rakentuu yhteiselle arvoperustalle ja käsitykselle oppimisesta.

Perusopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Pyhäjoella painotetaan koulutuksellista tasa-arvoa siten, että jokaiselle oppilaalle pyritään järjestämään hänen oppimisedellytystensä mukainen opetus esim. eriyttämällä ja tarjoamalla tarvittavat tukitoimet omassa kunnassa. Erityisopetusta järjestetään tarpeen mukaan ja kunnassa toimii myös toiminta-alueittain opiskelevien erityisluokka. Oppilaskunnan toiminnan kautta oppilailta on jatkossa mahdollisuus vaikuttaa koulun arvomaailmaan. Koululle on tärkeää koulun ja kodin hyvä vuorovaikutus, joka tulee oppilaiden koulunkäyntiä. Koululla järjestetään vanhempainiltoja, vanhempainvartteja ja erilaisia tapahtumia. Koululla on käytössä Wilma-järjestelmä, jota käytetään tiedottamiseen. Huoltaja voi ottaa yhteyttä opettajiin ja tarvittaessa järjestetään henkilökohtaisia tapaamisia. Koululle on perustettu vanhempaintoimikunta, joka kokoontuu n. kerran kahdessa kuukaudessa.

Pyhäjoella perusopetuksen tavoitteena on tutustuttaa oppilas paikalliseen kulttuuriperintöön ja sen erityispiirteisiin. Oppilaan on tärkeää tuntea itsensä ja missä hänen juurensa ovat. Tämä tukee heidän identiteettinsä muodostumista, kasvua monikulttuuriseen maailmaan ja kansainvälisyyteen. Suomalaista ja paikallista kulttuuriperintöä tuodaan esille koulussa erilaisten juhlien ja tapahtumien muodossa. Pyhäjoella eläminen on aina vaatinut ahkeruutta ja yritteliäisyyttä, oman ja toisen

työn arvostamista, kunnioittavaa ja hyväksyvää suhtautumista uusiin ajatuksiin, ihmisiin ja ilmiöihin sekä sopeutuvuutta. Ihmiset ovat täällä aina tukeutuneet toisiinsa. Opetuksessa on pyrittävä kunnioittamaan erilaisista kulttuuritaustoista tulevia ihmisiä ja näkemään heidät yhteisön rikastuttajana. Saaren koulu kuuluu Pyhäjoen lukion johtamaan konsortioon. Konsortio on saanut Erasmus+ akkreditoinnin hankekaudelle 2021–27. Koulun kansainvälisyyttä kehitetään kansainvälisyysstrategian mukaisesti.

Pyhäjoella perusopetusta järjestetään Saaren koululla kuntakeskuksessa, jossa on vuosiluokat 1-9 ja Yppärin koululla Yppärissä, jossa vuosiluokat 1-6 yhdysluokkina.

4.3.1 Oppilaan ohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että

oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä. Erityisesti peruskoulun yläluokkien oppilaiden ohjaamiseen on kiinnitettävä huomiota valmistavan opetuksen aikana. Oppilaalla ja huoltajilla on oltava tarpeeksi tietoa oppivelvollisuudesta ja jatko-opintomahdollisuuksista. Jos oppilas siirtyy valmistavasta opetuksesta esimerkiksi 8. tai 9. luokalle, on oppilaalla on oltava tarpeeksi taito- ja taideaineiden pakollisia opintoja valmistavan opetuksen aikana.

4.3.2 Opiskelun, oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppilaalle annetun yleisen, tehostetun tai erityisen tuen tarkoituksena on taata oppilaalle mahdollisuus oppivelvollisuuden suorittamiseen hänen omien edellytystensä mukaisesti sekä edellytykset jatko-opintoihin. Oppilaan kasvua ja oppimista tuetaan arjen koulutyössä esimerkiksi ryhmien joustavalla jakamisella, eriyttämällä opetusta, osa-aikaisella erityisopetuksella tai pienryhmäopetuksella sekä koulunkäynninohjaajien työskentelyllä luokissa.

Kun oppilas tarvitsee opiskelussaan säännöllisempää, laajempaa tai muutoin tehokkaampaa tukea, tuen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti ja tarvittaessa oppilas saa tehostettua tukea. Tällöin oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä huoltajien, opettajien ja muiden kuntouttavien tahojen kanssa. Jos oppilas tarvitsee jatkuvasti paljon tukea opiskelussaan ja koulunkäynnissään, hänelle voidaan tehdä päätös erityisestä tuesta. Hänelle voidaan myös tarvittaessa määritellä yksilölliset tavoitteet johonkin tai kaikkiin oppiaineisiin.

Päätöksen erityisen tuen aloittamisesta tekee sivistysjohtaja pedagogisen selvityksen ja tarvittaessa asiantuntijalausunnan perusteella. Päätöstä valmisteltaessa huoltajaa kuullaan asiassa. Erityisen tuen piirissä olevalle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden esiopetus voidaan aloittaa myös esiopetusta järjestävässä päiväkodissa. Pidennetty oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää kuusi vuotta. Pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään päätös erityisen tuen päätöksen yhteydessä ja oppilaalle laaditaan HOJKS.

4.4 Lukio-opetus

Oppimisella on kohde. Oppiminen tulee käyttöön. Oppiminen on merkityksellistä.

Tämän periaatteen mukaisesti lukiossamme painottuvat media, yrittäjyys ja kansainvälisyys.

Media painotus näkyy muun muassa opiskelijoiden jo vuosien ajan tuottamana kuntalaisille jaettavana Kuulumiset lehtenä sekä kuva- ja striimauspalveluina, esimerkiksi kunnanvaltuuston välittäminen laajemmalle yleisölle.

Lukion opiskelijoiden nuorisoyritykset toteuttavat vuosittain seutukunnalliset Pyhäjoen messut. Tapahtuma houkuttelee syksyisin 500-1500 vierasta sekä ison joukon yrityksiä, järjestöjä sekä muita alueen toimijoita.

Pyhäjoen lukio on Erasmus+ akkreditoitu oppilaitos. Vuosittaisen leirikoulun lisäksi toteutetaan lukuisia muita matkoja ympäri Eurooppaan. Lukion ainutlaatuiset opiskelumetodit ja kansainväliset yhteistyöverkostot keräävät myös vuosittain vieraita maailmalta.

Vahvan yhteisön ja kodikkaan ilmapiirin lisäksi lukio tarjoaa mm. ilmaisen ajokortin opiskelijoilleen.

- 2024 messut hyvinvointiteemalla (mm. messupaneeli käsitteli nuorten hyvinvointia ja osallistujia messuille oli kutsuttu hyvinvointinäkökulmasta mm. Syömishäiriöliitto ja Seta)
- Lukion aloitus ykkösillä (kahdessa osassa: preorientaatio= viikko keväällä ja orientaatio= eka jakso) erityisesti ryhmäytymistä ja hyvinvointia painottaen
- Vahva yhteisöllisyyden korostaminen lukion arjessa (mm. yhteisiä tuokioita koko koulun kesken sekä vanhempien opiskelijoiden tutorointi nuoremmille monessa asiassa toimintamallina)

4.5 Lapsille ja nuorille suunnatut ennaltaehkäisevät perustason palvelut

Lapsille ja nuorille suunnatut ennaltaehkäisevät perustason palvelut kuten äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskelu- sekä oppilashuollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä kasvatus- ja perheneuvonta ovat siirtyneet Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointivointialueelle 1.1.2023.

[\(Tietoa löydät Pohteen omilta sivuilta.\)](#)

Pohteella perustason palveluina tuotetaan myös lapsiperheiden sosiaalityötä ja – ohjausta sekä perheoikeudellisia palveluita.

4.5.1 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Lapsille, nuorille ja heidän perheille suunnattuja alueellisia palveluja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen tuottamia palveluja ovat muun muassa neuvolapalvelut, lapsiperheiden sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, kasvatus- ja perheneuvonta sekä perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu. Lapsille, nuorille ja perheille suunnattujen palvelujen kokonaisuudesta käytetään nimeä perhekeskus.

Palveluiden tehtävänä on

- edistää ja seurata lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia
- tarjota tukea vanhemmuuteen ja parisuhteeseen
- tarjota varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta huomioiden perheen monimuotoisuus
- ehkäistä lähisuhdeväkivaltaa
- tarjota kohtaamispaikkoja, jotka mahdollistavat vertaistuen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä.

4.5.2 Opiskeluhoito

Yhteisöllisestä oppilashuollosta vastaa koulujen yhteinen moniammatillinen oppilashuoltoryhmä, joka mm. suunnittelee, koordinoi ja arvioi hyvinvointia ja kouluun kiinnittymistä edistävää toimintaa sekä linjaa poissaolojen seurannan käytännöistä. Yksittäisen oppilaan asioita käsiteltäessä kutsutaan kokoon tilanteen vaatima monialainen asiantuntijaryhmä oppilaan ja huoltajan kanssa sovitulla tavalla. Toimivalla oppilashuollolla luodaan edellytykset hyvälle arjelle ja oppimiselle.

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin oppilashuoltoa Pyhäjoella. Pyhäjoen kuntaan sekä lukiolle, kouluille ja esiopetukseen on laadittu oppilashuollon suunnitelmat. Käytössä olevat palvelut ja oppilashuollon käytännöt on kirjattu kunnan ja yksiköiden suunnitelmiin. Suunnitelmista tiedotetaan vuosittain lukuvuositetiedotteen yhteydessä.

Hyvinvointialue POHDE tuottaa oppilashuoltoon kuuluvat kouluterveydenhuollon, koulukuraattorin ja psykologin palvelut kunnalle. Oppilashuollon asiantuntijat ovat läsnä koulun arjessa. Vanhemmat voivat kääntyä lapsen kasvatukseen tai kehitykseen liittyvissä asioissa myös koulukuraattorin tai psykologin puoleen.

5 NUORISOTYÖ

Pyhäjoen kunnan perusnuorisotyössä työskentelee yksi henkilö, joka vastaa yksikön operatiivisesta toiminnasta, nuorisotyön peruspalveluiden järjestämisestä, koordinoinnista ja kehittämisestä. Toimintamuotoina ovat nuorisotilatoiminta, nuorisotiedotus, järjestötyö, ehkäisevä päihdetyö, etsivä nuorisotyö sekä muut paikallisiin tarpeisiin soveltuvat toimintamuodot.

Nuorisotoimi järjestää leirejä, retkiä, kursseja ja tapahtumia. Tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille mahdollisuuksia tutustua uusiin ympäristöihin ja ihmisiin sekä kokea elämyksiä monipuolisten toimintojen avulla.

Nuorisotoimi tekee monipuolista yhteistyötä alueen muiden toimijoiden, kuten koulujen, kirjaston, seurakunnan, lähialueen muiden kuntien, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Työmuodot ja yhteistyökumppanit vaihtelevat toiminnan painopistealueen mukaan. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvointia. Hyvinvointia edistetään myös nuorten ohjaus- ja palveluverkostolla, joka kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa. Ohjaus ja palveluverkosto on moniammatillinen tiimi, joka koostuu nuorten parissa työskentelevistä henkilöistä. Kunnan nuorisotyöntekijän lisäksi poliisi, 4H, seurakunta, kouluterveydenhoitaja, kuraattori, opinto-ohjaaja, nuorisovaltuuston edustaja ja sivistyslautakunnan edustaja. Lisäksi kunnan nuorisotyö osallistuu koulujen oppilashuoltoryhmiin.

Pyhäjoella on toiminut aktiivisesti nuorisovaltuusto jo vuodesta 2018, jonka avulla lisätään nuorten aktiivisuutta ja vaikuttamis- ja päätöksenteko mahdollisuuksia. Nuorisovaltuustossa on 9 jäsentä ja muutama varajäsen. Nuorisovaltuuston jäsenistä on valitut edustajat kunnan valtuustossa ja lautakunnissa, sekä Pohjois-pohjanmaan alueellisessa nuorisovaltuustossa. Vastaavasti Pyhäjoen kunnan sivistyslautakunnasta on "kummi" edustaja nuorisovaltuustossa. Tällä pyrimme luomaan yhteyden nuorten ja päättäjien sekä nuorten ja viranhaltijoiden välillä.

Etsivänuorisotyö toteutetaan ostopalveluna Raahen Satelliitilta ja etsivä työskentelee Pyhäjoen kunnassa 60 % työajalla. Etsivä nuorisotyöntekijä toteuttaa avointa toimintaa yhdessä kunnan nuoristyön kanssa yli 16-vuotiaille nuorille, pääsääntöisesti etsivä nuorisotyö tekee yksilöohjauksia sitä tarvitseville nuorille.

5.1. Liikuntapalvelut

Pyhäjoen kunnan hyvinvointityössä liikkumisen edistäminen ja liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen ovat keskeisiä tavoitteita. HYTE-työn tehtävä on tukea kunnan eri osastoja edistämään liikuntaa arjessa. Pyrkimyksenä on saada liikunta luonnolliseksi osaksi pyhäjokisten elämää. Pyhäjoella lasten ja nuorten liikuttamisessa tehdään yhteistyötä urheiluseurojen, paikallisten yhdistyksien sekä hyvinvointi- ja liikunta-alojen yrittäjien kanssa. Yhteistyötä tehdään myös Pohjois-Suomen liikunnan (PoPLi) kanssa. Matalan kynnyksen liikuntaa lapsille järjestävät muun muassa Suomenmallin kerhot-hanke, liikkuvakoulu-hanke, liikuntatoimi, MLL-yhdistys, 4H, PJK, Wirta, YPPU sekä seurakunta ja Hanhikiven kiertäjät.

Urheilutoiminta lapsille ja nuorille (2023):

Seura	Harjoitusten määrä	Osallistujien määrä
Wirta	1-2krt/viikko	89 lasta
PJK	647	10 200

Pyhäjoen kunnan järjestämät liikuntapalvelut ja tapahtumat vuonna 2024

Kilometrikisa 1.5.–31.9.
 Kuntolaatikkoarvonta keväällä ja syksyllä
 Kesäajan jumpat kaksi kertaa viikossa
 Pirttikoskipyöräily
 Taiteiden yö
 Teema-tiistai nuorten kuntosaliin tutustuminen

Viikoittainen toiminta:

Maanantai:

KKI-lentopallo klo 19–21 Liikuntahallilla

Tiistai:

Eläkeläisten ja työttömien ilmainen kuntosalivuoro Ollinmäen kuntosalilla klo 10–12

Lukiolaistenvuoro liikuntahallilla klo 16–17

Kaikille avoin Pingisvuoro liikuntahallilla klo 19–21

Naisten KKI-lentopallo liikuntahallilla klo 19–21

Torstai:

Eläkeläisten ja työttömien ilmainen kuntosalivuoro Ollinmäen kuntosalilla klo 9–11

Kirjastolla taukojumppa klo 12 (kesto n.10-15min)

K13 tyttöjen lentopallo Liikuntahallilla klo 16–17

Torstailenkit 5.9. alkaen (lähtö kunnantalon edestä) klo 18

Perjantai:

Kaikille avoin Pingisvuoro liikuntahallilla klo 16–17

5.2. Kirjastopalvelut

Kirjastolain (1492/2016) tarkoitus on muun muassa edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa ja aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Laissa yleisen kirjaston tehtäväksi määritellään esimerkiksi edistää lukemista ja tarjota tiloja oppimiseen ja harrastamiseen. Kaikki nämä asiat edistävät myös lasten ja nuorten hyvinvointia.

Hyvä lukutaito antaa edellytykset pärjätä koulussa, työelämässä ja informaatioyhteiskunnassa. Lukutaito ehkäisee syrjäytymistä ja edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa. Lukeminen kehittää lisäksi sosiaalisia taitoja, viestintä- ja empatiakykyä sekä parantaa keskittymiskykyä. Lukutaito kehittyy vain lukemalla. Kirjastoilla on koulujen ja kotien ohella merkittävä rooli lukutaidon edistämisessä. Kirjastot tarjoavat monipuolista luettavaa kaikenikäisille ja niiden palvelut ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Kirjastovierailujen, erilaisten lukudiplomisuoritusten ja kirjavinkkausten on todettu lisäävän lasten ja nuorten lukuinnostusta ja sen takia niiden aktiivinen tarjoaminen on tärkeää.

Kirjasto on mukana lapsen kasvussa heti alusta alkaen, sillä yhden vuoden täyttävät saavat neuvolasta lahjakortin, jota vastaan vanhemmat voivat käydä hakemassa kirjastosta ensikirjan. Samalla vanhemmille voidaan kertoa kirjaston palveluista. Neuvolan aulassa on myös pieni siirtokokoelma kirjoja.

Vielä vuoden 2024 aikana otetaan käyttöön kirjaston ja peruskoulun yhteistyösopimus, joka velvoittaa molempia osapuolia järjestämään joko kirjastonkäytön opetuksen tai kirjavinkkauksen kerran lukukauden aikana, eli vierailuja tulee kaksi jokaiselle luokka-asteelle lukuvuoden aikana.

Kirjastolla on jo ennen yhteistyösopimusta ollut voimassa Kirjastopolku, jossa 1., 3., 5. ja 7. luokka ovat käyneet tutustumassa kirjastoon, jonka aikana he saavat kirjastonkäytön opetusta. Nämä samat luokat ovat saaneet eri käyntikerralla myös kirjavinkkausta. Kirjavinkkaus järjestetään kirjastossa ja Yppärin koululla. Lisäksi vinkkausta on järjestetty opettajien pyynnöstä muillekin ikäryhmille resurssien mukaan.

Varhaiskasvatuksessa ja kotona oleville lapsille järjestetään koulun lukuvuoden aikana kaksi satuhetkeä kuussa. Lisäksi kirjasto käy kerran kuussa pitämässä satuhetken Parhalahdella ja Yppärissä olevilla esikouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä; samalla kertaa varhaiskasvatuksen yksiköihin viedään kirjakassi.

Pyhäjoen Kiertävä kirjasto käy kahden viikon välein Yppärin koululla ja Parhalahden esikoulussa, jolloin lapset voivat lainata kirjoja niin kotiin vietäväksi kuin koulukäyttöönkin.

Varhaiskasvatuksen yksiköt ja koulut saavat tulla käymään kirjastossa myös aukioloaikojen ulkopuolella, mikäli asiasta on sovittu etukäteen.

0–6-vuotiaat

- kirjaston lahjoittama kirja yhden (1) vuoden täyttävälle (neuvolan kanssa yhteistyössä)
- avoimet satutuokiot joka toinen maanantai
- satutuokio kerran kuussa Yppärin ja Parhalahden varhaiskasvatusyksiköissä
- Kiertävä kirjasto 2 viikon välein eskareille
- satutuokio kerran kuussa eskareille

1.—6.-luokkalaiset

- kirjavinkkaukset
- kirjastonkäytön opetukset
- lukudiplomi

7.–9. -luokkalaiset

- kirjavinkkaukset
- kirjastonkäytön opetukset
- lukudiplomi ja lukudiplomiin liittyvät tehtävät

9. -luokkalaiset

- mediakasvatus

Pyhäjoen kirjasto järjestetään vuosittain runsaasti pieniä ja muutamia isompia tapahtumia lapsille ja nuorille. Tällaisia ovat esimerkiksi musiikkiesitykset, teatteriesitykset, vuotuisjuhliin ja kirjallisuuteen liittyvät tapahtumat. Kirjasto tekee myös tiivistä yhteistyötä Pyhäjoen nuorisopalveluiden kanssa järjestäen nuorisoiltoja ja muita tapahtumia.

Pyhäjoen kirjastossa on neljä vakituista työntekijää, joiden yhteenlaskettu työpanos on kolme henkilötyövuotta. Normaalisti tämä henkilöstömäärä riittää toiminnan pyörittämiseen, mutta esimerkiksi pidempien sairauslomien sattuessa kaikki tarvitaan kirjaston aukipitämiseen, jolloin varhaiskasvatuksen ja koululaisten kanssa tehtävää työtä voidaan joutua karsimaan.

5.3. Kulttuuripalvelut

Kuntien kulttuuritoimintaa määrittää laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166 / 2019). Lain tavoitteena on muun muassa tukea ja edistää ihmisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen ja vahvistaa väestön hyvinvointia kulttuurin ja taiteen keinoin.

Pyhäjoen kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia kaiken ikäisille lapsille ja nuorille. Tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin varhaiskasvatuksen yksiköissä ja kouluilla.

Tapahtumat riippuvat pitkälti tarjonnasta ja kiertueella olevien ryhmien reiteistä, ja tarjousia saattaa tulla lyhyelläkin varoitusajalla. Näistä seikoista johtuen kauas tähtäävien suunnitelmien tekeminen voi olla haasteellista.

Esiintyjien palkkiot ja matka- ja majoituskulut ovat nousseet huomattavasti parin viime vuoden aikana, mistä syystä kulttuuripalveluille olisi taattava riittävä rahoitus.

Kulttuuripalvelut laativat yhdessä Kulttuurikeskus Kattilan kanssa kulttuurikasvatussuunnitelman, jonka käyttöä aloiteltiin syksyllä 2023.

Kulttuurikasvatussuunnitelmassa on huomioitu kaikki ikäryhmät varhaiskasvatuksesta lukioon asti. Pyhäjoen kulttuurikasvatussuunnitelmassa on

huomioitu paikallisuus ja kotiseututyö – suunnitelmaan kuuluu muun muassa käynti Annalan museossa ja lähellä olevassa vanhassa kalarannassa.

Pyhäjoen kunnassa kulttuuripalveluista vastaa kirjasto- ja kulttuurijohtaja 40 % työajalla ja kirjastovirkailija 30 % työajalla.

5.4. Työllisyyspalvelut

Koulutuksella, työllisyydellä ja osallisuudella on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnissa. Työllisyyspalveluilla tuetaan kuntalaisten taloudellista ja henkistä hyvinvointia. Työllisyyspalvelujen tehtävänä nopeuttaa työllistymistä tai koulutuksiin pääsemistä, ja tavoitteeseen päästää henkilökohtaisella palvelulla ja yhteistyöllä hyvinvointialueen terveys- ja kuntoutuspalvelujen sekä Kelan kanssa.

Pyhäjoen kunta on ollut työllisyyden kuntakokeilussa mukana maaliskuusta 2021 lähtien. Työllisyyden kuntakokeilussa Pyhäjoki on toteuttanut työllisyyspalvelut alle 30-vuotiaille, kun muutoin niiden toteuttaminen olisi ollut TE-keskusten vastuulla.

Pyhäjoen kunnalla on myös oma työelämävalmentaja ESR+ -rahoitteen TOIMI-hankkeen kautta (toimikausi 1.1.2024-30.9.2026). Työelämävalmentaja tukee nuoria opiskelu- ja työelämävalmiuksien edistämiseksi ja tarjoaa koulutusneuvontaa. Hankkeen päätavoitteena on kehittää pitävämpää tukea eri siirtymävaiheisiin kohti koulutusta tai työelämää erityisesti heikommassa työmarkkina asemassa oleville asiakkaille. Ohjauksella työelämävalmentajan kanssa voidaan esimerkiksi päivittää CV:tä, työstää työhakemuksia, tutustua työ- ja opiskelumahdollisuuksiin ja harjoitella oman osaamisen sanoittamista

Vuoden 2025 alusta Pyhäjoen kunta kuuluu Raahen työllistämisalueeseen. Alue on muodostettu TE2025-uudistuksen mukaisesti, jossa TE-palvelut loppuvat ja vastuu työllistämisestä siirtyy kunnille ja niiden muodostamille työllisyysalueille.

Pyhäjoen kunta on tarjonnut kesätyöpaikkoja nuorille vuosittain. Vuonna 2024 kunta järjesti kesätyöt noin 50 nuorelle. Lisäksi jokainen vuosina 2006-2009 syntynyt nuori oli oikeutettu kesätyöpaikkaan, kunnan hallituksen päätöksen mukaisesti. Kunta tuki nuorten työllistymistä yksityisiin yrityksiin 300 euron kesätyösetelillä. Nuorille annettiin mahdollisuus myös oma yritys kesän ajaksi, myös tätä tuettiin 300 eurolla.

5.5. Vapaa sivistystyö

Raahen opisto toimii myös Pyhäjoen kunnassa ja tarjoaa monipuolisesti matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja yleissivistävää koulutusta kaikenikäisille kuntalaisille. Raahen opiston tavoitteena on edistää kuntalaisten fyysistä ja henkistä hyvinvointia, osallisuutta ja elinikäistä oppimista. Vuoden 2024 syyslukukaudella Pyhäjoella on tarjolla 33 kurssia, joista lapsille ja nuorille suunnattuja on kolme kurssia, musiikkia ja kuvataiteita.

Taiteen perusopetus on koulun ulkopuolista, ensijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua eri taiteenalojen opetusta. Ylivieskan musiikkiopisto toimii myös Pyhäjoella ja tarjoaa laajan oppimäärän mukaista musiikinopetusta. Pyhäjoella voi opiskella huilun, kitaran, pianon, sellon, sähköbasson, sähkökitaran ja viulun soittamista. Pyhäjoella toimii myös musiikkileikkikouluryhmiä. Pyhäjoella on 34 oppilaspaikkaa.

5.6. Seurakunta ja diakoniatyö

Pyhäjoen seurakuntaan kuului 2024 tammikuun alussa 2351 jäsentä. Seurakunnan varhaiskasvatus koostuu päivä- ja perhekerhoista, mutta myös erilaiset perhetapahtumat kokoavat pyhäjokisia perheitä yhteen. Yhteistyö paikallisten varhaiskasvatusyksiköiden kanssa toimii sujuvasti muun muassa hartauskäynnein sekä joulun ja pääsiäisen ajan esityksin, joita tarjotaan alle kouluikäisistä yläkoululaisiin.

Varhaisnuorisotyö kokoaa kouluikäisiä kerhoihin, Sarpattiäxöneihin, yökirkkoon ja partiotoimintaan. Koulujen päivänavaukset toteutuvat viikoittain ala- ja yläkouluilla.

Nuorisotyö ohjaa kerhonohjaajia ja kouluttaa isostehtäviin, järjestää nuorteniltoja, kasvuryhmiä, vaikuttajaryhmiä, gospelcafeiltoja sekä retkiä gospelkonsertteihin. Uutena toimintana aloittelee nuorten aikuisten illat. Partio toiminta on isossa osassa nuorisotyötä. Myös moottoripajatoimintaa tehdään yhteistyössä muiden järjestäjätahojen kanssa. Rippikoulutyössä tavoitetaan lähes koko ikäryhmä, osa nuorista käy järjestörippikouluissa.

Diakoniatyö on mukana eri työaloilla. Tukea perheille tarjotaan varsinkin talousvaikeuksissa. Diakoniatyön yhteydessä huomionarvoista on Yhteisvastuukeräyksen lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät vuositeemat 2023 ja 2024. Oman seurakunnan keräystuotolla pystytään auttamaan paikallisesti. Talvinen yhteisvastuutempaus kokoaa eri-ikäisiä ihmisiä ja perheitä.

Jumalanpalveluselämä sekä kirkolliset toimitukset toteutuvat lasten, nuorten ja heidän perheidensä juhlassa ja arjessa, ilon ja surun hetkinä.

Toimivat yhteistyökumppanit ja eri verkostot ovat seurakuntatyön suuri voimavara. Hyvinvointialue Pohteen kanssa kehitämme yhdessä eri tavoin toimintatapoja alueen ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi

5.7. Yhdistykset ja järjestöt

Pyhäjoella toimii useita eri yhdistyksiä, järjestöjä ja urheiluseuroja, jotka edistävät osallisuutta tarjoamalla kuntalaisille monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, kerhovertaistoimintaa, tapahtumia ja elämyksiä. Näistä toimijoista on nimetyt edustajat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmässä. Näin kolmas sektori pääsee osallistumaan omalla panoksellaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja ennaltaehkäisevän toiminta toteuttamiseen.

Kunta tarjoaa tukea järjestöyhdyshenkilön kautta, mahdollistaa toiminnan järjestämisen antamalla maksuttomia tiloja, kuten Ylikiiskilän talo, jota järjestöt ja yhdistykset voivat varata ja käyttää toimintaansa. Sivistyslautakunta myöntää vuosittain toiminta-avustusta paikallisille yhdistyksille, jotka järjestävät kuntalaisille erilaisia toimintoja, kuten liikunta eri ikäryhmille tai monimuotoista toimintaa lapsille ja nuorille.

6 HYVINVOINTISUUNNITELMAN 2023–2026 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Pyhäjoen kunnan vuoden 2024–2025 laaja hyvinvointisuunnitelma on hyväksyttävänä 11.12.2024 valtuuston kokouksessa. Tavoitteet ja toimenpiteet päivittyvät sen mukaisesti.

7 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN SEURANTA JA ARVIOINTI

Jokaisella hyvinvointialueella ja kunnalla on velvollisuus laatia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka tarkistetaan vähintään kerran jokaisella uudella valtuustokaudella. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia kunnassa ja hyvinvointialueella. Koska lastensuojelun järjestämisvastuu kuuluu hyvinvointialueelle, hyvinvointialueen suunnitelman tavoitteena on myös tukea lastensuojelun järjestämistä ja kehittämistä.

Kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä suunnitelmien laadinnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat ovat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (järjestämislaki) tarkoitettuja hyvinvointisuunnitelmia, joten hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyövelvoitteista säädetään tarkemmin järjestämislain 6 ja 7 §:ssä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien sisällöstä säädetään lastensuojelulain 12 §:ssä. Sekä hyvinvointialueen että kunnan lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää tiedot:

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta (THL ja Pohde)
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitetään vähintään kerran neljässä vuodessa.

Indikaattoritiedot muodostuvat väestörakennetta, sosioekonomista asemaa ja terveyttä sekä palveluiden toimivuutta kuvaavista kokonaisuuksista, jotka kerätään

väestötietojen, erilaisten asiakkuustietojen ja kyselyjen kautta. Lasten ja nuorten osalta yksi tärkeimmistä indikaattoritiedonlähteistä on kouluterveyskysely, jonka THL toteuttaa joka toinen vuosi. Tämän lisäksi alkaen vuonna 2024 Pohde teettää oman kyselynsä 1.-9. - luokkalaisille sekä alle 18 –vuotiaille lukion oppilaille.

9 HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ TUKEVAT SUUNNITELMAT

Kuntastrategiassa on määritelty tavoitteeksi

TULEVAISUUDEN TURVALLINEN KASVUYMPÄRISTÖ

- Perheiden arkea tukevien varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen kehittäminen
- Monipuolisten oppimisympäristöjen ja vetovoimaisen yrittäjyyslukion turvaaminen
- Kansainvälisyystaitoja tukevan ja arvostavan opintopolkujen kehittäminen
- Liikunta- ja kulttuuripalvelujen saatavuus sekä harrastustoimintaan kannustaminen

- Varhaiskasvatussuunnitelma
  - [Pyhäjoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma](#)
- Esiopetussuunnitelma
  - [Esiopetussuunnitelma löytyy Pyhäjoen kunnan sivuilta](#)
- Opetussuunnitelma
  - [Opetussuunnitelma löytyy Pyhäjoen kunnan sivuilta](#)
- Kuntastrategia
  - [Kuntastrategian löytyy Pyhäjoen kunnan sivuilta](#)
- Lukion opetussuunnitelma
  - [Lukion opetussuunnitelma löytyy Pyhäjoen kunnan sivuilta](#)
- Kulttuurikasvatussuunnitelma
  - [Pyhäjoen kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma](#)

LÄHTEET

Pyhäjoen kunnan sivut, <https://www.pyhajoki.fi/>

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2023. Sotkanet.fi. Tilastohaku.
<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>

Tilastokeskus <https://stat.fi/til/vrm.html>

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2023. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
<https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/lastensuojelun-kasikirja/toimijat-tyon-tuki-hallinto/hallinto/lasten-ja-nuorten-hyvinvointisuunnitelmat>